

Večernik

Leto IV. (XI.), štev. 245

Maribor, ponedeljek 27. oktobra 1930

»JUTRA«

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

„28. říjen“

Dasi je bratski češkoslovaški narod provedel svojo revolucijo že 28. oktobra, vendar so bili najkritičnejši trenotki v Pragi pač 30. oktobra zjutraj. Deželni poveljnik general Kestřánek je imel namreč namen, da v noči od 29. na 30. okt. razglasi čez veliko Prago obsedno stanje. Da se to ni zgodilo, je pripisovati le slučaj, da sta stavec v državni tiskarni, kjer se je imel razglas o obsednem stanju tiskati, in pa narednik, ki je imel tam službo, bila dobra češka narodnjaka, katera sta še ponoči o Kestřánkovem namenu obvestila Narodni odbor. Tako namenu obvestila Narodni odbor. Tako je bila namena Kestřánkova prepričana, da se je spoznalo, da mora Narodni odbor vzeti v svoje roke tudi deželno vojaško poveljstvo.

Zato je predsedstvo Narodnega odbora 30. oktobra zjutraj delegiralo poleg staroste Československé obce sokolské Scheinerja kot načelnika češkoslovaške vojaške moči še 2 člana in sicer Dr. Soukupa ter Jurija Střibného s poveljem, naj se odpeljejo takoj na vojaško poveljstvo in prevzamejo za Narodni odbor brez predpogojev in omejitev njegovo upravo. Pooblaščenca Narodnega odbora so se odpeljali najprej na otok Zofin, čigar obe dvorani sta bili napolnjeni s češkoslovaškim moštvom. Dr. Scheiner je na Zofinu odredil, da so bili sestavljeni oboroženi oddelki, zlasti iz moštva 1. češkoslovaškega polka, kateri so bili prisegeli češkoslovaški državi; in ti oddelki so se podali takoj k deželni vojaškemu poveljstvu na Mali strani.

Zastopniki Narodnega odbora so se zapeljali potem naravnost na vojaško poveljstvo. Poslopje je bilo zaprto in vhod vanj zastražen po vojakih z nasajenimi bodali. Zastopniki Narodnega odbora so si izsilili vstop v poslopje in šli v prvo nadstropje, v selno dvorano. Vse razsežno dvorišče poveljstva je bilo napolnjeno z madžarsko pehoto in stopnice so bile polne častnikov.

Bile pa so tu tudi vrste čeških častnikov, kateri so burno pozdravljali odposlance Narodnega odbora. Sejna dvorana je bila nabita s člani generalnega štaba in drugimi častniki z generalom Kestřánikom na čelu. Vrsta častnikov je sedela krog velike mize in bilo je videti, da so se vršila nagla posvetovanja. Vstop zastopnikov Narodnega odbora je vzbudil ogromno razburjenje. Dr. Scheiner se je podal k poveljniku generalu Kestřánu, kateri je sedel na stolu na čelu mize. Izjavil je, da je prisiljen zahtevati pojasnilo o tem, kar se je zgodilo ponoči. Padle so besede, da se ima vojaško poveljstvo pokoriti poveljem dunajskega vojnega ministrstva. Zastopniki Narodnega odbora so ostro protestirali in prišlo je do živega vrveža, pri katerem ni bilo možno nikako razpravljanje. Vrvež se je raznesel v vse ostale prostore, ki so bili enako napolnjeni s častniki. Med tem je prišel na poveljstvo še član Narodnega odbora, sedanji predsednik češkoslovaške vlade František Udržal z vrsto čeških častnikov. Med nemškimi in češkimi častniki je prišlo do najostrejših kontroverze. Častniki so bili oboroženi z revolverji. General Kestřá-

nek je sedel mrtvaško bled in ni bil sposoben za nobeno razpravljanje. Poleg njega je sedel polkovnik Stusche in je z osineli, zaprtimi ustnicami sledil, kaj se je godilo.

Zastopniki Narodnega odbora so poklicali češke častnike h kratkemu posvetovanju v poleg ležeči prostor. Bilo je soglasno prepričanje, da je treba pristopiti takoj k dejanju: vodilne častnike na poveljstvu zapreti, razorožiti ter iz Prage izgnati. Dogodki so se kopičili dramatski. Ogromno razjarjenost je vzbudilo poročilo, da podpolkovnik Wondratschek zažiga uradne rezervatne akte in da grozi vsakomur z ustrelitvijo. Vrsta čeških častnikov s polkovnikom Schubertom na čelu se je izrnila ven, da bi to zabilala. Wondratschek je bil prijet za prsa, na grlo mu je bil nastavljen bajonet in takoj je bil pri stranskih vratih odveden iz poslopja ter eskortiran na policijsko ravnateljstvo.

Dr. Scheiner je nato stopil pred generala Kestřeka s poveljujočim ukazom, da mora general takoj in popolnoma predati upravo vojaškega poveljstva njemu kot pooblaščenca Narodnega odbora in poveljniku češkoslovaške vojske. V imenu češkega častništva sta nato izjavila generalu Kestřánu generalmajor Procházka in polkovnik Schubert, da mora nemudoma s svojim štabom zapustiti Prago.

Konflikt je dosegel svoj vršek. Češki častniki so se sestopili in so potegnili sablje. Bela jekla so se zasvetila v zraku. Nastal je trenutek grobne tišine. Na strani nemških častnikov se ni ganila niti ena roka. Iz oken vojaškega poveljstva je bilo videti dol na trg. Stale so tam stoletne mornarje in čete 1. češko-slovaškega polka. Njihove puške so bile namerjene v okna prvega nadstropja vojaškega poveljstva!

Deželni poveljnik, cesarski in kraljevski feldmaršallajtnant Kestřánek — je kapituliral. Pred odločnimi možmi revolucije se je pojavil zlomljen stavec, kateri je vzbujal samo pomilovanje. Roke so mu drhte in s temnim, tresočim seglasom je izjavil, da je z vsem sporazumen ter da želi samo za sebe in za svojo rodno varnost in prost vozovni list iz Prage za mejo...

Razpravljanje je imelo sedaj nagel upad. Razni častniki so bili takoj zaprti. Naposled je stopal general Kestřánek s svojim spremstvom po stopnicah vojaškega poveljstva. Nikjer se ni dvignila roka v pozdrav. V poslopje so že vdrl Sokoli in češki vojaki. Cesarski general je odhajal skozi njihovo sredino. Madžarska vojska je na dvorišču položila orožje. Pred poslopjem poveljstva so stale vrste vojakov z narodnimi kokardami. Med neizmerno radostjo češkoslovaških častnikov in vojakov je prešlo vojaško poveljstvo v roke Narodnega odbora in češkoslovaške države. General Kestřánek je bil posajen v avtomobil ter se je pod varstvom sokolske straže odpeljal.

Češkoslovaška revolucija je v Pragi zmagala. Dr. Scheiner je imenoval takoj češkoslovaški častniški štab, kateri se je lotil ureditve agend vojaškega poveljstva. Bilo je po 10. uri dopoldne. Člana predsedstva Narodnega odbora Dr. Soukup in Jurij Střibný sta sedla v avtomobil, da bi podala poročilo Narodnemu odboru. Spotoma sta se ustavila na Jožefinu, čigar dvorane so bile polnjene s češko vojsko. Njuno poročilo o zasedbi vojaškega poveljstva, o aretaciji in izgnanju avstrijskih poveljnikov je vzbudilo neizmerno radost češke vojske. — (Po Dr. Fr. Soukupovem spominskem spisu »28. říjen 1918«).

Nova zarota v Rusiji?

ORGANIZACIJA ZA IZZVANJE KRIZE V RUSKI INDUSTRIJI.

MOSKVA, 27. okt. Državni politični urad (GPU) je razkril tajno protirevolucionarno organizacijo, v kateri so bili večinoma industrijski inženirji in ki se je imenovala industrijska stran. Organizacija je imela za cilj sabotirati delo v ruski industriji in tako na gospodarskem polju izzvati industrij-

ske krizo. To bi se zgodilo v trenutku inozemske intervencije. Organizacija je stala v zvezi z emigrantsko centralo v Parizu, ki nosi ime trgovinski in industrijski komitet. V zvezi z razkritjem je bila izvršena že cela vrsta aretacij.

Katastrofa v Maybachu

PRI NOVI RUDNIŠKI KATASTROFI V NEMČIJI ZOPET NAD 100 MRTVIH.

SAARBRÜCKEN, 27. oktobra. V Maybachskem rovu je prišlo včeraj do strašne eksplozije in požara, v katerem je poginilo krog 100 rudarjev. Doslej znaša število smrtnih žrtev z onimi vred, ki so umrli še v bolnicah, 91. V rovu pa je še 6—9 rudarjev, kojih rešitev je izključena, tako da se bo število mrtvih zvišalo nad 100. Rešila dela v gorečem rovu so morali tekmo noči ustaviti.

Tudi pri tej katastrofi, kakor pri prejšnji v Alsdorfu, je nemogoče ugotoviti identiteto žrtev, ker so trupla

večinoma čisto zoglenela. Izgleda pa, da je bila vsem žrtvam prihranjena mukepolna smrt v plamenih, ker jih je smrt dohitela že takoj pri eksploziji.

Glede vzroka katastrofe se ugotavlja, da je bilo že del časa znano, da je etaža, v kateri je prišlo do katastrofe, napolnjena z eksplozivnimi plini. Odrejena je tudi bila ostra kontrola, vendar pa so bile očitno varnostne mere preslabe, ker niso mogle preprečiti eksplozije, ki je z neverjetno silo izvršila svoje uničujoče delo.

Sovjetski napad na Flandino

MOSKVA, 27. oktobra. »Pravda« ostro napada francoskega trgovinskega ministra Flandina radi njegovega potovanja v Turčijo. Pravi, da je to imperijalistična akcija Francije, ki hoče zrušiti prijateljske odnose med Rusijo in Turčijo. Misija Flandina — končuje »Pravda« — se je sicer po poročilih iz Angore ponesrečila, ker je ministrski predsednik izmet paša jasno dal Flandinu razumeti, da nima v Angori ničesar iskati.

Obnova trgovinskih pogajanj s ČSR

BEOGRAD, 27. oktobra. Začetkom novembra se bodo obnovila pogajanja jugoslovenskih in češkoslovaških delegatov za sklep trgovske pogodbe med obema državama. Vse priprave za pogajanja so končane. Pogajanja se bodo vodila v Pragi. Z naše strani poidejo v Prago isti delegati, ki so na Dunaju vodili pogajanja za sklep trgovske pogodbe z Avstrijo, ki so bila radi izvestnih nesoglasij prekinjena.

Bolgarska kraljevska dvojica na potu v Sofijo

RIM, 27. oktobra. Včeraj zjutraj je prispela v Brindisi bolgarska kraljevska dvojica. Ukrcala se je na parnik »Car Ferdinand«, ki je sinoči ob 11. odplul v Varno.

Nova carinarnica v Baru

BEOGRAD, 27. oktobra. Minister fi nanc je izdal rešenje, da se v Baru zgradi velika in moderna carinarnica z odgovarjajočimi skladišči, ker je kraj zelo važen za pomorski prevoz za žetsko banovino. Z zgradbo bodo pričeli takoj.

Prepovedani avstrijski listi

BEOGRAD, 27. oktobra. Minister za notranje zadeve je prepovedal uvoz in razširjanje dunajskih dnevnikov »Die Stunde« in »Der Tag« zaradi pisanja proti naši državi.

Božjastni napad

Je dobil včeraj krog 19. na Aleksandrovi cesti pred trgovino »Luna« 25-letni Janez Nemeš, doma iz Šalovcev v Prekmurju. Padel je na pločnik. Odvedli so ga v stražnico, od tam pa ga je rešilni avto prepeljal v bolnico.

Konj je udaril

včeraj zvečer krog 19. ure hlapca spedičijske tvrdke »Ekspedit« v Cankarjevi ulici, Jožefa Breznika. Ko je snažil in hranil konje, ga je eden udaril s sicer neokovano nogo v sredino obraza s tako silo, da čuti moč hude bolečine v ustih in nosu.

Napad na ulici

Včeraj pop, krog 14. je zidarski pomočnik Franc Štelcer mirno stal v Jadranski ulici. Mimo njega je prišel zid. pomočnik Friderik Škrabl, ki je bil še pred mesecem skupaj zaposlen s Štelcerjem pri tvrdki Jelenec-Slajmer in Živic, brez vsega udaril Štelcerja najprej z roko, potem še pa s palico po glavi s takšno silo, da se je ta nezavesten zgrudil. Na glavi je imel močno krvavečo rano, ki so mu jo na rešilni postaji obvezali. Štelcer zahteva kazensko postopanje proti napadalcu.

Najbolj pozabljena ulica v Mariboru je vsekakor, ne da bi kdo mislil kje na periferiji, temveč v sredini mesta, to je Sodna ulica od Aleksandrove ceste do Marijine ulice. Ni grebelje, ne motik, še celo pometači se je izogibljajo, odkar je bila pred pol letom »popravljen«. Na sredi gramoz, kakor da bi ga hudourniki prinesli s hribov, a pločnik — ojoj — za noge in za čevlje. Bivši stari pločnik je bil za promenado, a novi za kaznenice, ki morajo hoditi na sodnijo dan na dan. Prosimo, naj se nas že kdo usmili! —

Mariborski in dnevni drobiž

Dan češkoslovaske narodne osvoboditve

je proslavil naš Maribor s krasno uspejo matinejo, katero je priredila včeraj jugoslovansko-češkoslovaška liga v veliki dvorani Uniona. Dvorana je bila polna odličnih gostov in mladine in se je proslava razvila v pristrčno manifestacijo bratske vzajemnosti obeh narodov ter v velike ovacije suverenoma obeh držav. Navzoče je bil tudi reprezentant češkoslovaške republike v Dravski banovini, gen. konzul dr. Fr. Resl, ki je odpoklican v zunanje ministrstvo in je porabil to priliko, da se poslovi od mariborskega občinstva, pri katerem je užival vsled svojega uspešnega delovanja za utrditev vezi med obema narodoma velike simpatije. Matinejo je otvorila vojaška godba z uverturo iz opere »Libuše«, nakar je predsednik J. Č. lige, g. dr. Pivko, iskreno pozdravil vse navzoče, posebno pa še poslavljajočega se g. gen. konzula, naglašujoč posebno, da je ideji vzajemnosti služil ne samo z razumom, temveč tudi s srcem. Pozval je občinstvo, naj vzklikne prezidentu Masaryku in kralju Aleksandru trikratni »Slava«, godba pa je zasvirala češko-slovaško in jugoslovansko državno himno. Sledile so deklaracije češkoslovaških domoljubnih pesmi, ki sta jih prav dobro prednašala gđ. Zdenka Gintzova in realec Bureš.

Slavnostni govornik, odvetnik g. dr. Rudolf Krivic iz Ljubljane je naglašal, da se je pred 12 leti, na dan 28. oktobra, izpolnilo prorokovanje Jana Komenskega in večstoletno hrepenenje češkega naroda. Vzel je namreč vajeti svoje usode sam v svoje roke. Z njemu lastno dostojnostjo in zvesti svoji visoki duševni kulturi pa se ni maščeval nad svojimi dednimi sovražniki, temveč je odšel takoj na delo za notranjo in zunanjo konsolidacijo države. Ostal je zvest humanitetni ideji in naukom svojega velikega učenika Masaryka in stremel predvsem za tem, da pridobljeno svobodo ne samo ohrani, temveč tudi razvije. Ogromne uspehe je dosegel češkoslovaški narod že na vseh poljih, da je zadivil ves svet, obenem pa s tem tudi pokazal, da je vreden svobode. 28. oktober je vsako leto nekaka revija njegovega dela in napredka. Jugoslovani se ne samo veselimo napredka bratskega naroda, temveč hočemo opreti svoje življenje na vrednote, ki jih je ustvaril on. Naj se krepki bratska republika in bratski narod in naj še dolga leta živi njegov veliki vodja, prezident Masaryk. Občinstvo je priredilo predavatelju viharne ovacije, godba pa je zasvirala »Hej Slovane«.

Gen. konzul g. dr. František Resl se je nato iskreno zahvalil za simpatije, ki jih je užival on in z njim vred ves češkoslovaški narod med brati na jugu. Naglašal je, da je krvno sorodstvo, kulturno zblížanje in veliki koridor bratske ljubavi najboljša jamstvo za svetlo bodočnost obeh narodov, v katero jo vodita velika njih voditelja, prezident Masaryk in Nj. Vel. kralj Aleksander. Poslovilni govor g. gen. konzula je sprejelo občinstvo s frenetičnim ploskanjem in vzklikanjem suverenoma obeh držav, dijakinja V. letnika učiteljica g. gospica Erika Inkret, pa je izročila g. konzulu krasen šopek svežih cvetlic.

Lepa manifestacija je bila zaključena ob 11. dopoldne.

Seja mariborskega okrajnega cestnega odbora

V soboto se je vršila redna plenarna seja okrajnega cestnega odbora mariborskega ob navzočnosti 18 članov in sreskega načelnika dr. Ipavca.

Po odobritvi zapisnika je bilo najprej govora

o otvoritvi novega mostu čez Dravo pri Dupleku.

Izrečena je bila želja in v tem smislu tudi storjen sklep, naj bi se novi most čimprej izročil dejanskemu prometu, slavnostna otvoritev pa bi se naj z ozirom na pozni letni čas in slabe vremenske prilike odložila na spom.

Razpravljalo se je dalje zlasti o dobavi lesu za most

od lesnega trgovca Retzerja, ki je banska uprava noče priznati. Sklicuje se pri tem na pravilnik, ki je izšel meseca maja, dočim je bila dobava po takrat veljavnih predpisih sklenjena že meseca marca. Plenum cestnega odbora je bil takrat v velikih skrbeh, kje bo dobil primeren les, ker ni bilo nikomur znano, da bi bil še hrast v zadostni množini na razpolago. Vsi člani cestnega odbora so ogorčeno obsodili šušljanje, da bi se bile pri dobavi lesa godile kakšne nepravilnosti. Vse se je dobavljalo v polnem soglasju vseh članov cestnega odbora po predhodni in tudi po naknadni odobritvi. Cestni odbor je takrat stal pred alternativo,

ali obravnava dobavo lesa kot nujno ali pa ustavi dela.

Odločil se je za nujnost. Baje bo prišla sedaj od banske uprave posebna komisija les naknadno pregledat in prece-

nit. V nadaljni razpravi je cestni odbor določil glavne smernice za sestavo proračuna za l. 1931.

Po predpisih bi se bil moral proračun izdelati že do 12. tm. na predpisani tiskovini. Teh tiskovin pa še do danes ni in tudi ne navodil. Čuje se pa, da se bota mariborskemu cestnemu odboru priključila tudi cestna odbora v Slov. Bistrici in Sv. Lenartu.

Najprej bi sicer vsak sodni okraj zase napravil svoj proračun, potem pa bi se vse ti proračuni zliili v enega.

Z ozirom na slabo gospodarsko stanje vseh slojev je cestni odbor sklenil, izvesti tekom prihodnjih dveh let program, ki si ga je zamislil lansko leto ob priliki sestave proračuna, vse drugo pa odložiti, da bo na ta način mogoče,

znižati doklade za cestni odbor.

Cestni odbor je dobil tudi nov valjar. Navzlic vsem zagotovilom banske uprave ministrstvo ni dovolilo carine prostega uvoza za valjar. Še predno pa je negativna rešitev ministrstva dospela v roke cestnega odbora, se je javil neki posrednik, sporočil, da je prošnja odklonjena, in se ponudil, da

proti primernemu honorarju 4.000 Din izposluje carine prost uvoz valjarja proti naknadni odobritvi banske uprave.

Cestni odbor je z ozirom na dejstvo, da bi carina znesla 30.000 Din, na to pristal in takoj dosegel carine prost uvoz. Ostalo je pa še vedno sporno, kdo nastavi strojnika pri valjarju: cestni odbor je bil mnenja, da ne kaže, da bi valjar stal in je takoj nastavljen — seveda provizorno — strojnika, česar pa banska uprava ni dovolila, končno pa vendarle pristala pod pogojem, da se dostavi drugim pogodbenim točkam še ta, da bo takoj odpuščen, če se pregreši.

Končno se je sukal razgovor še okrog popravil raznih cest

((Hoče - Sv. Miklavž, Rače, Duplek, Dogošje itd.)).

Na vprašanje, kaj je s pohorsko cesto Reka - Mariborska koča - Sv. Areh - Ruše, katero vprašanje je proti vsemu pričakovanju obtičalo, je načelnik pojasnil, da bo po njegovih informacijah za pohorsko cesto vnešena večja postavka v banovinski proračun.

Konstatiralo se je še, da se vsled nesigurnih in deloma nejasnih prilik glede kompetence cestnih odborov

pri licitacijah za gradbo cest več ne javljajo reflektanti

in so doslej že tri licitacije potekle brez uspešno.

O pomenu in važnosti našega divnega Jadrana

za našo bodočnost v geografskem, zgodovinskem, političnem in gospodarskem oziru bo predaval jutri (torek 28. X.) sloviti propagator naših pomorskih zanimanj prof. dr. Rubčić iz Splita ob priliki njegovega študijskega potovanja skozi Maribor v inozemstvo. Naša dolžnost baš v teh težkih časih od nas zahteva, da se udeležimo predavanja v čim večjem številu, da tako pokažemo, da nam ozkogrudnost še ni zastrla pogleda za velika politična vprašanja, ki odločajo tudi našo bit in nebit.

Slovo konzula dr. Fr. Resla.

Včeraj se je češkoslovaški konzul dr. František Resl, ki je vseh pet let svojega uradovanja v Sloveniji, stalno vsako leto prihajal na prireditve JČ Lige v Maribor, prav iskreno poslovil od Maribora. Po dopoldanski matineji je napravil obiske pri raznih mariborskih predstavnikih oblasti in se nato udeležil skupnega obeda, ki ga je priredil odbor JČ Lige v Grajski kleti na čast njemu in slavnostnemu govorniku dr. Krivicu. Ob tej priliki so spregovorili dr. Kukovec, dr. Reisman, za ptujsko Ligo dr. Visenjak in g. dr. Krivic iz Ljubljane. G. konzul je h koncu povdaruil, da se bo zlasti Maribora radi izredne prisrčnosti in gostoljubja vedno z radošjo spominjal, kjerkoli bo bival. G. konzul se je po obisku proslave »Češkega kluba« ob 17. uri vrnil v Ljubljano.

Slavje Češkega kluba.

Češkoslovaški državni praznik »28. oktobra« je v nedeljo še posebej proslavil z lepo uspejo prireditvijo tudi mariborski »Češki klub«. Češkoslovaška kolonija se je zbrala s svojo deco popoldne ob 15. uri v mali dvorani Narodnega doma, kjer je imel predvsem predsednik kluba g. Franjo Bureš pozdravni govor, nakar so sledile godbene in pevske točke, deklaracije ter predstava lutkovnega gledališča v češčini. Slavje so posetili tudi konzul dr. Fr. Resl, predsednik JČ Lige g. dr. Pivko ter odbornika dr. Avg. Reisman in prof. Špendal, predsednik ptujske JČ Lige dr. Visenjak in g. dr. Krivic, ki je imel na dopoldanski proslavi slavnostni govor.

Sprememba v generalni direkciji državnih železnic.

Dozdajni pomočnik generalnega direktorja drž. železnic Leonid Franič je bil upokojen in za pomočnika imenovan ravnatelj subotiske žel. direkcije Dimitrije Knežević, ki je bil svoj čas tudi direktor v Ljubljani.

Novi stolni župnik.

Za naslednika pok. stolnega župnika Moravca je bil imenovan in v soboto instaliran kot stolni župnik in dekan za dekanat na levem drevskem bregu dose- dajni dvorni kaplan in škofov tajnik monsieur Mihael Umek. Umekov naslednik kot dvorni kaplan in škofov tajnik pa je Juri Lebič, dozda stolni vikar.

Smrta kosa.

Na Tržaški cesti 25 je umrla včeraj zjutraj Marija Vivatova, soproga mizarja v delavnicah drž. železnic, stara 63 let, popoldne ob 3. pa v splošni bolnici Zofija Bajtova, soproga učitelja na moški kaznilnici v Mariboru, stara 69 let. Pogreb prve bo jutri ob 16., druge pa ob pol 16. na Pobrežju.

Poizkušen in preprečen vlom v Hotinji vasi.

V noči od sobote na nedeljo, ob pol dveh zjutraj, je prebudilo prebivalce Hotinje vasi streljanje. Nepoznana zločinska trojica je izrabila temno in deževno noč ter poskusila vlomiti v trgovino g. Magdalence v Hotinji vasi. Lajanje in zaletavanje velikega volčjaka je prebudilo Magdalence iz spanja. Ko je začul ropot in premetavanje v trgovini, je vzel revolver in pohitel v trgovino. Ko je odprl notranja vrata trgovine, je počil strel proti njemu. Tatinska detelja se je pričela umikati iz lokala proti dvorišču, streljajoč proti Magdalence in psu, ter nato proti avtomobilu, ki je čakal tatinsko družbo na cesti. Eden od tatov je bil ranjen ter obležal na dvorišču. Ostali dvojici, ki je imela sicer s psom veliko borbo, se je vseeno posrečilo ranjenega druga odnesti v avto, na kar so drzni zločinci izginili proti Slivnici. Za vlomilci do sedaj še ni sledu.

Pogreb veleposestnika K. Kauklerja v Laporju pri Slov. Bistrici je bil soboto dopoldne ob ogromni udeležbi ljudi. Pred hišo so mu v slovo zapeli pevci iz Poljčan pod vodstvom g. Živka, učitelja v Poljčanah. Na pokopališču so se poslovili od priljubljenega pokojnika domači župnik g. Ozmič in šolski upravitelj v Laporju g. Franc Bendromin. Po govornih je še zapel v zadnji pozdrav pevski zbor: Blag spomin možu, ki je že pred preobratom stal v redkih vrstah narodnjakov!

Novost na mariborskem trgu se je pojavila danes. Ementalski in podobni sir, ki ga plačujemo v trgovinah po 40 Din za kg, se dobi na trgu po 24 Din. Ljudje so seveda z velikim veseljem zgrabili za to izredno priliko.

KINO

Grajski:

Danes, ponedeljek, zadnjikrat
SINJI ANGELJ
EMIL JANNINGS.
Od torka dalje
ŽRTEV VELIKE LJUBEZNI!
100% govoreča zvočna drama
Krasen vefilm v nemškem jeziku.
LOUISE BROOKS, JEAN BRADIN.

Union:

Prolongirano!
Danes, ponedeljek, igramo še
DVOJE SRC V ¼ TAKTU
Od jutri torka, pa do vključno petka
RIO RITA
Najlepša filmska opereta. 100% govoreči zvočni film z znamenitim opernim pevcem JOHN BULES v gl. vlogi.
Predstave v obeh kinih ob delavnikih ob 17. 19. 21. uri: ob nedeljah in praznikih ob 15., 17., 19. in 21. uri.
Predprodaja dnevno: od 10. do 12. ure na blagajni. XXVI

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Ponedeljek, 27. oktobra. Aprto.
Torek, 28. oktobra ob 20. uri »Sen kresne noči« ab. A. Kuponi. Navadne dramske cene.
Sreda, 29. oktobra. Zapito.
Četrtek, 30. oktobra ob 20. uri »Dnevi našega življenja« ab. B. Premijera.
Iz gledališča. V torek, 28. t. m. se bo ponovila Shakespearjeva klasična komedija »Sen kresne noči« za ab. A. in kupone. Pri tej komediji, ki je letos zelo lepo uspela, sodeluje ves orkester, ves dramski ansambl, nadalje zbor in statistarija ter veljajo prvič navadne dramske cene.
»Dnevi našega življenja«, igrokaz znamenitega ruskega pisatelja Leonida Andrejeva, ki so ga že svojčas vprizarjali v maribor. gledališču s kar najlepšimi uspehi, bo doživel svojo letošnjo premijero v popolnoma novi režiji in inscenaciji g. J. Koviča v četrtek, 30. t. m. Vsebinsko igrokaza je zajeta iz moskovskega študentovskega življenja stare Rusije in upamo, da bo tudi letos privabila občinstvo.

Mariborsko gledališče pripravlja kot prihodnji glasbeni premijeri Audranovo klasično opereto »Lutka« ter Smetanovo »Prodano nevesto«, oboje v režiji g. Truhoviča.

Velika kavarna

ponedeljek v kabaretu, torek v kraljevstvu fakirjev Svengalija. — Specijalni večer.

Veter podrl hišo.

Vihar, kakor ga ne pomnimo, je razsajal v noči od sobote na nedeljo. Iz vseh krajev v okolici Maribora prihajajo vesti o manjših in večjih nesrečah. Najbolj je zadelo slikarja O., ki si je postavil letos poleti novo pritlično hišo ob državni cesti med Hočami in Slivnico; hiša spada v občino Hoče. V nedeljo okoli druge ure zjutraj, ko so vsi bili v posteljah in poslušali razsajanje vetra, jih je prestrašilo nenadoma treskanje pokajočih in lomečih se tramov. Ko so domačini pribežali iz poslopja, so videli, da jim je odneslo streho iznad glav in da se podira varovalni zid proti ognju. Škoda, povzročena po vetru, je zelo občutna za obrtnika, ki si je v težkih časih postavil dom. Tudi v ostali okolici je vihar povzročil ogromno škodo. Posestnikom je polomilo sadno drevje, posebno v okolici Slovenske Bistrice. Ljudje so vso noč odnašalo opeko in slamo. Obenem z dežjem in vetrom je zapadel nizko na Pohorju sneg. Na Tinju in višje na Pohorju ga je zapadlo do pol metra. V naših vinogradih še niso vsi posestniki pobrali in so obirali soboto dopoldan ob padanju prvega snega.

Novi mošt

je očitno precej močan, ker so zadnje dni v policijski kroniki stalno na dnevnem redu aretacije radi razgrajanja in kaljenja miru po noči po mariborskih ulicah. Tudi od sinoči na danes so morale biti izvršene štiri takšne aretacije.

Naši planinci zborujejo

IMPOZANTNA REDNA LETNA SKUPŠČINA S.P.D. V CELJU.

Na včerajšnjo redno letno skupščino Slovenskega planinskega društva, se je zbralo v Celju v Celjskem domu toliko planincev kakor že dolgo ne. Od starih, v hribih osivelih borcev za S.P.D. do najmlajših, ki so se jedva začeli udeleževati, vse je bilo zastopano, kar priča o izredni disciplini in — ako se smemo tako izraziti — razredni zavednosti naših planincev.

Takoj po prihodu jutranjih vlakov iz vseh smeri v Celje so se zbrali k predsedniku delegati podružnic. Došlo se je taktika o enotnem nastopu vseh podružnic, overavljala so se pooblastila in ugotovile legitimacije.

Ob 10. je predsednik Osrednjega odbora S.P.D. v Ljubljani dr. Tominšek s pozdravom otvoril skupščino. V svojih uvodnih besedah je izrazil svojo zadovoljstvo, da se vrši skupščina ravno v Celju, ki je bilo nekdanje v nacionalnem oziru tako zelo ogroženo. In baš v domu, ki je bil nekdanje postavljen kot ključevalna trdnjava nemškega protidruštva proti izhodu. Spomnil se je tudi bivšega načelnika in ustanovitelja Savinjske podružnice S.P.D. Frana Kocbeka, ki ga je letos smrt iztrgala iz srede planincev in ločila od njegovih ljubljenskih planin. Njegov spomin so navzoči skupščinarji počastili s tem, da so se dvignili s sedežev.

Osrednji odbor je v minulem poslovnem letu posvetil vse sile popravilom in izgraditvi koč v Triglavskem pogorju. Triglavski dom in Aleksandrovo dom sta dobila nova skupna ležišča s tem, da so se priredila podstrešja, preuredila se je spodnja koča na Golici, pri Staničevih se je zgradila nova kuhinja, tako da so sedanjim prostori in obednica na razpolago zimsko-sportnikom kot skupna ležišča, popravili so se poti tudi na sosedne vrhove Triglava.

Za podružnice je poročal po dogovoru na predstanku nadzornik S.P.D. iz Maribora dr. Senjor. Izrazil je svoje zadovoljstvo nad tako impozantnim obiskom. Od 27 podružnic so bile s pooblastili zastopane vse podružnice, ki imajo po statistiki zadnjega leta skupaj z delegati Osrednjega društva 226 glasov; osebno je bilo navzočih 195 delegatov iz vseh predelov slovenske domovine, iz Kranjske gore, Trziča, Slovenjgradca, Mežice ... Maribor je poslal 16 delegatov. Delo podružnic v minulem letu je bilo prav intenzivno. Omembe vredno je, da je Savinjska podružnica preuredila Mozirsko kočjo in postavila Kocbekovo kočjo na Korošici. Podružnica Črnomelj si je postavila svoj dom na Mirni gori, podružnica v Trziču je zgradila novo pot na Velki vrh, pri kateri pa ima še neke težkoče, ki pa bodo s časom sigurno odpadle. Mariborska podružnica je v minulem letu, upoštevajoč narodnostni moment, turisticke na meji, ustanovila svojo postojanko na Kozjaku pri Sv. Pankraciju, veliko investicij je bilo treba za Mariborsko kočjo in kočjo na Klopnem vrhu. Prva se je tako izgradila, da ustreza danes vsem zahtevam planinskega letovišča. Pod okriljem mariborske podružnice se gradi tudi kočja pri Ribniškem jezeru, ki bo važna v zimsko-sportnem oziru. Pohvalno je omeniti najmlajšo zelo agilno podružnico v Poljčanah, ki je na Boču zgradila razglednik kot dokaz, koliko v kratkem času lahko napravi skupina mladih idealnih ljudi. — V nadaljnjih svojih izjavah se je dotaknil raznih nedrednosti v naših planinskih zavetiščih, ki jih je obiskal kot nadzornik. V poročilu v splošnem je omeniti, da je razmerje med posameznimi podružnicami dobro, da delujejo sporazumno za ideale S.P.D. O širših forumih planincev deluje, oz. ne deluje. Savez planinskih društev Jugoslavije s sedežem v Sarajevu. Na kongres Asociacije slovenskih planinskih društev v Prago sploh ni poslal delegata. Dr. Senjor graja malomarnost te širše organizacije planincev v naši državi. Brigati se moramo za to, da se sedež Saveza prenese v center planinstva v naši državi, t. j. v Ljubljano, kjer ima-

mo jamstvo, da bo Savez tudi res delal. Doslej ne izkazuje nobenih uspehov, niti se mu ni posrečilo, da bi izposloval za člane planinskih društev trikrat letno polovično vožnjo.

K temu poročilu je delegat Hrovatin iz Ljubljane pripomnil, da se je v Beogradu sam dosti briga in posredoval na pristojnih mestih, da pa se za cilje in namene planinskih društev ne more najti dovolj zanimanja. Doslej so sicer dane neke obljube, ki bi kolikor toliko ustrezale planincem, a je negotovo, če dobimo te ugodnosti. V nadalje je opozarjal, da se železniška uprava premalo briga za planince, ustrezajoč vožni red na železnicah in da bo osrednje društvo stavilo tozadevne predloge direkciji drž. železnice v Ljubljani.

Pri debati o idejnih smernicah društva za uspešno delovanje, je prišlo radi »Plan. Vestnika« do mestoma ostrega besednega dvoboja med dr. Tumo in dr. Oblakom iz Ljubljane. Skupščina si je osvojila z veliko večino glasov predlog dr. Oblaka, da »smer društvenega glasila podredništvo dosedanjega urednika dr. Jos. Tominška v Mariboru ista kakor doslej brez najmanjših izprememb.

Kot članarina za naprej je bilo določeno letno Din 25.—, od tega zneska plačajo podružnice Osr. odboru Din 2.50 mesto dosedanjih Din 5.—. A ta prispevek za centralno društveno upravo morajo podružnice brez izbeževanja tudi res plačati.

Pri volitvah za nadzornika je bil ponovno soglasno izvoljen dr. Senjor iz Maribora, pet poverjenikov in troje namestnikov v širši osrednji odbor pošljejo podružnice.

Mislinska podružnica v Slovenjgradcu je stavila samostojen predlog, naj ji osrednji odbor prepusti dom na Plešivcu (Urški), katerega v splošno zadovoljstvo oskrbuje že več let. Ker je to zadeva osrednjega odbora, skupščina ni kompetentna za sklepanje in odločitev v tej zadevi. Mariborska podružnica je stavila samostojen predlog radi izpremembe pravil. Delegat dr. Šnuderl je iznesel v svojem poročilu, da so sedanja pravila nekaj provizorij, da se je pokazalo, da so neprožna in za nadaljnjo delo nemogoča. Apeleral je na skupščino, naj se pravila izpremene in sicer na ta način, da se osrednji odbor pretvori v ljubljansko podružnico, vse podružnice skupaj pa naj tvorijo kot najvišji forum po delegatih sestavljen Centralni odbor. Izvajanja mariborskega delegata šo bila sprejeta v skupščini z enodušnim odobranjem.

Iz raznih drugih poročil je omeniti še te: Delegat podružnice Trzič je sporočil, da je dal baron Born na svojem svetu razstreliti del poti, ki jo je podružnica z velikim trudom in težkimi žrtvami zgradila na Velki vrh. Značilno za objestnost tujcev pri nas je, da je baron Born na tozadevni slovenski pismeni protest odgovoril z nemškim dopisom, da si za prestavo dopisa ne more najeti tolmača in prosi, naj se mu sporočila dostavijo v nemškem, francoskem ali angleškem jeziku (!).

Dalje se je na skupščini razpravljalo tudi o agitaciji za »Plan. Vestnik«, za tehnično preureditev uprave in tiska, radi katerih so se dale osrednjemu odboru informativne opozoritve s strani mariborskega delegata Strašnika. Glede »Plan. Vestnika« je omenil, da je naklada 1300 za približno 12.000 članov celokupnega društva premajhna, kar je pripisati slabi agitaciji in propagandi (Glasilo kluba češko-slovaških turistov ima med 70.000 člani 40.000 naročnikov!). Na sedežih močnih podružnic v Mariboru, Celju in Kranju imamo istotako dela zmožna grafična podjetja, zato torej predlaga za v bodoče, da se da »Plan. Vestnik« v tisk tudi v ta mesta in da se delo razpiše. — Ker so nekatera inozemska planinska društva ukinila pariteto ugodnosti za člane

naših društev, bo ukinjena ta ugodnost tudi za njihove člane v naših planinskih kočah in zavetiščih. To zahteva od nas naš prestiž in naš narodni ponos! Tudi drugim neplaninskim društvom v državi se ugodnosti v planinskih kočah S.P.D. ne morejo dovoljevati.

Po izčrpanem dnevnem redu je predsednik dr. Tominšek ob 13. uri zaključil občni zbor z zahvalo za tako obilen odziv s strani vseh podružnic S.P.D.

Sport

I. občni zbor mariborskega zimskosportnega podsaveza

V soboto zvečer se je vršil v hotelu »Orel« I. občni zbor mariborskega zimskosportnega podsaveza. Udeležba je bila jako velika.

Po poročilu posameznih funkcionarjev je bil izvoljen soglasno naslednji novi odbor: predsednik Vekoslav Golubovič (ISSK Maribor), podpredsednik prof. Janko Šilc (SPD Maribor-Ruše), I. tajnik Bruno Parma (Smučarski klub), II. tajnica gđ. Breda Hribarjeva (ISSK Maribor), blaginik Vales (SPD Maribor-Ruše) in odborniki: Barlovič, inž. Eyler (SK Rapid), Dekleva, Prelovec (Sokol kralji, Jugoslavije), Voglar (ISSK Maribor), Ravtar, Franko (Smučarski klub), Marusig (SK Železničar), Roglič in Pohor (ISSK Maribor). V širši odbor pošlje vsak klub po enega delegata. V nadzorstveni odbor sta bila izvoljena dr. Stamol in inž. Mis. Podsavezno razsodišče tvorijo: dr. Senjor, dr. Orožen, dr. Jetmar, dr. Bergoč, dr. Stor in dr. Sekula.

V soboto popoldne so se vršili sodniški izpiti za smučske tekme na daljave. Komisijo so tvorili dr. Janko Berce, Joso Gorec in Janez Kveder iz Ljubljane. Prijavilo se je 18 kandidatov. Izpit so položili naslednji gospodje: prof. Šilc, dr. Sekula, Vales (SPD Maribor-Ruše), Janko Dekleva (Sokol kralji, Jugoslavije), inž. Koudečka, Parma, Jurinec (Smučarski klub), Bergant (ISSK Maribor), Konjšek (Ojstrica Celje) in Kranjc (SPD Celje).

SK Rapid:SK Svoboda 3:3 (1:1).

Na igrišču Rapida se je včeraj odigrala zadnja prvenstvena tekma v jesenski sezoni. Srečala sta se Rapid in Svoboda. Izid tekme je bila senzacija. Nihče ni pričakoval, da bodo Svobodaši odvezeli Rapidu eno točko. Po poteku igre bi bila zmaga Rapida upravičena.

Jako nedisciplinirano se je zadržal del publike, ki je z raznimi nekvificiranimi medklici motil regularni potek igre. Naloga in skrb MO je, da takšne gledalce v bodoče odstrani. Sodil je g. Marinič.

Stanje prvenstvene tabele je naslednje:

1. ISSK Maribor	3 3 0 0 24:4 6
2. SK Železničar	3 1 1 1 14:4 3
3. SK Rapid	3 0 2 1 4:7 2
4. SK Svoboda	3 0 1 2 4:29 1.

ISSK Maribor:SK Železničar 3:3 (0:3).

V predtekmi sta se srečali mladini Maribora in Železničarja. Tekma je končala neodločeno. Sodil je dobro g. Nemec.

Tekmovanje za državno prvenstvo.

Deveto kolo tekem za nog. državno prvenstvo je končalo s sledečimi rezultati: v Zagrebu: Concordia: Hajduk 1:1 (1:1); v Sarajevu: Jugoslavija: Slavija 4:2 (1:0); v Beogradu: BSK: Slavija (Osijek) 6:0 (3:0).

Prvenstvena tabela kaže naslednjo sliko: 1. BSK 12, 2. Concordia 11, 3. Jugoslavija 10, 4. Hajduk 10, 5. Slavija (Sarajevo) 5, 6. Slavija (Osijek) 0 točk.

Ostale nogometne tekme.

Ljubljana: ASK Primorje: Grafika 3:0 (1:0); Jadran: Korotan 8:1; Reka: Natakar 4:0. V Ljubljani je postal jesenski prvak ASK Primorje.

Gradec: GAK: Gradjanski (Zagreb) 3:0 (1:0); Hakoah: Sportklub 2:1 (2:0); Kastner & Ohler: Kapfenberg 3:0 (2:0).

Praga: meddržavna tekma Češko-slovaška: Poljska 2:1 (1:1).

Budimpešta: meddržavna tekma Češko-slovaška: Madžarska 1:1 (0:1).

Riga: meddržavna tekma Poljska: Latvija 6:0 (4:0). Na Dunaju so bile zaradi dežja vse nogometne tekme odlovedane.

Sokolstvo

Letošnji 1. december — praznik SKJ.

Na seji izvršilnega odbora Sokola kraljevine Jugoslavije v Beogradu je bilo sklenjeno, da se proglasi letošnji 1. december kot praznik Sokola KJ in da se naj proslavi z velikimi manifestacijami za narodno in državno edinstvo. —

Narodno-obrambni odsek SKJ.

Na seji izvršilnega odbora Sokola kraljevine Jugoslavije je bilo sklenjeno, da se takoj ustanovi »narodno-obrambni odsek SKJ« s sedežem v Beogradu. Za načelnika tega odseka je izvoljen dr. Riko Fux iz Ljubljane.

Manifest SKJ za novo leto.

V smislu sklepa izvršilnega odbora Sokola kraljevine Jugoslavije bo izdal Sokol K. J. ob novem letu na narod poseben manifest.

„Veliki dan“ črncev v Ameriki

V Zedinjenih državah je en dan v letu, ko so lahko črnči sigurni, da ne bodo ne linčani ne mučeni. Ta dan pada na zadnjo nedeljo v avgustu. Ta običaj je še iz dobe pred Washingtonom, tedaj iz časov, ko je še nad celo severno Ameriko vladala Anglija. Že 175 let se shajajo na ta dan v Wilmingtonu v državi Delaware tisoči zamorcev iz južnih in takozvanih obmejnih držav, da se pozdravijo s sorodniki in znanci, s katerimi se včasih celo leto vidijo samo ta dan, in da z njimi prežive nekaj ur mirno, brez skrbi, v veselju. V času oficijelnega suženstva zamorcev je bilo črnecem strogo prepovedano se zbirati v večjem številu na enem mestu. Samo na ta dan izgubijo veljavo vsi zakoni, naperjeni proti zamorcem. Ko je po državljanski vojni bilo suženstvo zrušeno, je nastala za črnce lepša in bolj človeška doba, pa žal le bolj na papirju. Kakšen je danes socialni položaj črncev v resnici, je znano iz neprestanih časopisnih vesti o trpljenju, ki ga morajo prenašati. Zato črnči tudi še danes vedno slave »svoj dan«, kot edini dan svoje svobode. Udeležba na tem dnevu zlasti zadnja leta zopet silno narašča. Letos je bilo zbranih v Wilmingtonu 12.000 črncev.

Ciganski kralj prešteva svoje podanike

Deželna uprava v Brnu je nedavno prejela zanimivo prošnjo. Ciganski kralj Mihael II. iz Poljske, ki se sicer piše za Mihaela Krieka, je prosil dovoljenja za šestmesečno bivanje na Moravskem za sebe in svoj dvor. V prošnji navaja, da hoče registrirati svoje podanike v Češko-slovaški. Štetje hoče izvršiti osebno. V prošnji priznava odkrito, da potrebuje to štetje radi obdačenja svojih podanikov.

Vere v Indiji

V Indiji je največ pristašev hinduizma. Računajo, da jih je samo v britanski Indiji 163 milijonov, po vsej Indiji pa jih je okrog 216 milijonov. — Muslimanov je v britanski Indiji 59, na celnem polotoku pa 68 milijonov. Budisti žive v veliki večini v Birmi, namreč nad 11 milijonov, dočim jih je v britanski Indiji komaj pol milijona. Kristjanov je med Indijci štiri milijone in so to večinoma člani preganjanih kast. S tem, da so prestopili v krščansko vero, pa so si vsi izboljšali svoj socialni položaj.

Predsednik kitajske vlade se pokristjanil

Iz Šangaja javljajo, da je predsednik nacionalistične kitajske vlade maršal Čangkaišek prestopil v krščansko vero in je bil 23. tm. krščen.

Koliko je cest na svetu?

Dolžina cest na celnem svetu znaša krog 12 in pol milijona kilometrov. Od tega jih je v Evropi 4 milijone, v Ameriki 6. V Evropi ima Nemčija 348.625 km. Avstrija 34.355, Češko-slovaška 72.000 km. Velika Britanija ima brez Irske 288.164, Francija 651.690 km, Zedinjene države Sev. Amerike brez Aljaske 5 milijonov.

KOMPOLJSKI.

Mutasto kolo

Zgodba iz življenja naših obmejnih Slovencev v polpretekli dobi.

Nemška visokošolska mladina je bila znana po vsem širokem svetu, da največ pije in se najbolj pretepa in dvobojuje. To so imenovali viteško. Če si takemu človeku le pokazal kriv prst, ali pa ga z očmi premeril od nog do glave, že te je pozval na dvoboj, če si bil njemu enak po stanu in študiju. Ako pa si bil nižji od njega, te je ošvrknil sredi ceste, ali pa ti prisilil klopoto. Torej take vrste mož je bil moj preiskovalni sodnik dr. Gränitz, o katerem sem slišal že marsikaj v svojem tridesetletnem dotedanjem bivanju na Muti. Seveda pa niso bile vse dotične govorice o njem zame posebno vzpodbudljive. Veljal in kazal je za skrajnega nemškega prenapeteža, ki bi bil najrajši vse Slovence utopil v žlici vode, ako bi mogel, seveda.

Poleg njegove mize je stala še majhna mizica. Za njo je sedel slok mlad človek s celo grivo las na glavi. Bil je pisar.

»Torej Vi ste ta in ta?« se oglasi sodnik seveda nemško.

»Da.«

»Stanujete na Muti?«

»Da, gospod sodnik.«

In tako je šlo dalje po običajni in dolgočasni navadi, da se ugotovijo osebni podatki. Zanimivo je bilo vse to samo v toliko, da sodnik ni izpregovoril niti besedice slovensko, jaz pa ne besedice nemško. Ostala sva od početka pa do konca oba zvesta svojemu načelu, ali pa, če hočete, tudi — trmi.

Ko so bili vsi moji osebni podatki ugotovljeni, brska sodnik nekaj časa po aktih ter mi razloži, da sem pozvan kot priča v sledeči zadevi:

Na mojem prejšnjem službenem mestu, sem imel stanovanje v stari šoliti pod farno cerkvijo. Po lepi slovenski navadi mora biti v neposredni bližini hiše božje tudi hiša greha — gostilna. Pa smo praznovali v zimi l. 1908. god farnega patrona sv. Antona Puščavnika. Najpreje so se ljudje pomolili velikemu svetniku, da je obvaroval njihovo

živnico bolezni ter ga prosili nadaljne pomoči. Potem so pa seveda šli v gostilno, da se pogrejejo in si privežejo duše. Človek se pa ne segreje samo s kako kiso župco, ampak tudi z litrom vina in s plesom. Pa je piskal klarinet in harmonika je hreščala, da je ljudem kar dvigalo pete. Tako je šlo prav prijetno in veselo dve, tri ure. Potem pa nastane naenkrat v gostilni vpitje in hrup, kakor da bi bil sam sodni dan. In iz vežnih vrat se nato vsuje gruča fantov. Po svoji tudi pristni slovenski navadi so eni tokli s stolicami po glavah, drugi pa mirili. To je šlo tako dolgo, da je eden izmed njih obležal ves krvav in nezavesten v snegu. Tako se tudi spodobi, po naši stari navadi, seveda. No potem so pa šli v lepi slogi vsi skupaj pobitega in onesvečenega fanta obujati k življenju in mu izpirati rane. — V dobri uri pa je spet zacvilil klarinet in so zahreščale harmonike, da je bil res pravi užitek. Saj kakšno pa bi bilo slovensko žegnanje, če bi ne bilo nekaj razbitih in krvavih glav ter bi ne bilo potem vsaj pol ducata tožb, ki se vlečejo po pol leta, ali pa še dalje. To so najlepši in trajni spomini na proščenja! Kaj ne?

Vidite! tak le lep prizor iz pristnega slovenskega življenja v polpretekli dobi sem jaz opazoval skozi okno svojega stanovanja na sosednem gostilniškem dvorišču skoraj pred poldrugim letom. Potem so pa nastale dolge tožbe, in nekdo me je dal za pričo. Še danes ne vem, ali je bil tisti nekdo, za katerega naj bi bil jaz pričal, tisti, ki je bil tepen, ali pa oni, ki je tepel. In tako me je sodnija iskala in iskala toliko časa, da me je našla in privedla na prav posebno časten način k sodišču. Saj pravim: ta naša slovenska žegnanja in proščenja v polpretekli dobi so bila res lepa in zanimiva! Pravijo, da se sedaj te lepe stare navade med našimi fanti že precej iztrebijo. Ali ne? Škoda, kaj ne?

Naj se mi ne šteje v zlo, da sem o tem le par besedi več napisal, kakor je bilo treba. Zakaj tudi moje zasliševanje je trajalo dobro uro. Temu seveda ni bil kriv tepež. Saj je bil kaj enostaven in priprost. Dolgo zasliševanje pa je zakrivil neroden sodnik. Dasi sem bil uverjen, da tako dobro razume moje slovenske odgovore, kakor sem jaz razumel njegova nemška vprašanja, vendar

se mi je čisto zdel docela zabiti človek, kateremu ne moreš raztolmačiti najbolj preproste zadeve. Joj, če bi jaz imel same take bebce v šoli, to bi bil križ. Ta grešna misel mi je prišla med zasliševanjem, ki se je vlekel kakor morska kača.

Kakor je pa vsake stvari enkrat konec, tako je bilo tudi mojega zasliševanja. Oddahnila sva se oba: jaz in sodnik. Pisar pa menda še bolj.

»Zdaj pa podpišite zapisnik!«

Sodnik mi je ukazal, ne da bi se bil zapisnik preje prečital. Pogledal sem na pisarjevo mizico in videl, da je zapisnik nemški. Jezikovna stra pa je bila zame seveda glavna pri tej stvari že iz vsega početka. Samoobsebi se mi je zdelo razumljivo, da jaz nemškega zapisnika ne podpišem.

»Gospod sodnik! Tega zapisnika jaz ne podpišem.«

»Zakaj ne?« me je sodnik začudeno pogledal izza mize.

»Zato, ker je nemški; moja izpoved pa je bila slovenska,« se je glasil moj točen, a docela umerjen odgovor, ki je pa imel naravnost strahovit učinek.

»A tako!« se je zadril sodnik in skočil raz stola, kakor da mu je kdo potisnil ostro šilo pod sedalom v mehko meso. Oči so se mu zaiskrile, vrgel je ščipalnik na mizo, kri mu je šinila v glavo, da so mu križikraži na obrazu zabrekli, lovil je sapo, a ni mogel do besede. Le tupatam je še spravil iz raskavega grla hreščeči, a tako, seveda v nemškem jeziku.

Kako čudni smo vendar ljudje! Čim bolj svojega nasprotnika razkačimo, tem prijetnejše je nam pri srcu in tem večji užitek imamo. Še danes se spominjam, s kakšnim prikritim veseljem sem jaz opazoval razjarjenega sodnika, ki je pred menoj lovil sapo in pihal kakor smrtno ranjena zver. Saj človeku takrat res ni bil podoben. Ko je pa prišel zopet do sape, se je usula name cela ploha očitanj o nesramni predrznosti, domišljavosti in bogsigavedi kaj še. Mirno in z vidno naslodo sem opazoval sodnika, ki se mi je zdel v svoji veliki ogorčenosti in preprostosti tako majhen in tako nizkoten! Molče sem poslušal njegovo divjanje, da je prišlo do viška in da je liki vihar se zopet poglobilo in umirilo. Popolnoma strt se je sesedel na

stol in bled kakor stena. Roke so se mu tresle kakor bi bil že sto let star, ko je iskal tobačnico in si prižigal cigareto, da bi prišel zopet k sebi. Pa preteklo je dokaj mučnega časa, predno je prišlo do tega. Pokadil je dve, tri cigarete, vstal, hodil gor in dol ter zopet sedel.

»Pa podpišite vendar!« se je že pomirjen zopet oglašil skoro proseče.

»Ne, gospod sodnik.«

»Torej vstrajate pri tem?«

»Da.«

Skoro bi se bil zopet razburil. A preveč ga je bila preje prevzela jeza. Vidoma se je krotil.

»Jaz bom Vas prisilil k podpisu.«

»Mislim, da ne.«

»Zapr! Vas bom.«

»Lahko, če ste po zakonu v to upravičeni.«

Pa si je zopet zapalil svalčico in premeril parkrat sobo gor in dol.

»Torej nočete podpisati?«

»Ne.«

»Pa Vi razumete nemško?«

Molčal sem na to opazko.

»Dobro. Napravimo pa drugače!«

In sodnik je narekoval pisarju v zapisnik dostavek, da zapisnika nočem podpisati, ker je nemški, dasi ga dobro razumem.

»Zdaj pa lahko greste.«

»Z bogom!«

In samozavestnih korakov sem zapustil sodnijsko pisarno.

7. Na cesti sredi Marenberga.

Trdi in samozavestni pa so bili moji koraki morda, ko sem zapuščal sobo zasliševanja in pa že na hodnikih sodišča. Ko sem pa zapustil sodnijsko poslopje in stopil na cesto, sem nehote obstal že po par korakih. Začutil sem silno utrujenost po vsem životu. Telesni napor je rodil svoje posledice. Prenapeti živci so popustili. Želodec se je oglašal in zahteval svoje. Saj ni dobil že od zajtrka nobene hrane. Sedaj pa je bila ura četrt na tri. Onkraj ceste so me vabile tuje, neznane gostilne k okrepčilu. Kamorkoli bi bil stopil, bi me merili od nog do glave. Na levo me je vabila cesta v Vuhred k svojim znancem in prijateljem. Gostoljubna roka bi mi nudila telesnega krepčila, prijateljska beseda bi dvignila mojo potrto dušo.

(Nadaljevanje sledi.)

Pisalne in pisarniške potrebščine,

pisemski papir, albume za amaterje priporoča po najnižjih cenah papirnice in knjigovodstva Novak, Gosposka ulica 9. XXV

Pletenine,

vse vrste po meri in okusu ter vsa pravila izvršuje hitro in točno po najnižji ceni mehanična pletarna Javornik, Vojašniška ul. 2, Maribor. XXIV

Gojzerce,

nepremočljive ima najceneje v zalozi Brzopotplata, Tattenbachova ul. št. 14. XXXVII.

Radi preselitve

prodam po ugodni ceni ca 1000 kg trboveljskega premoga. Naslov v upr. lista. 400C

Krzneni plašč

(Stadtpelz) z sealskin podlogo in ovratnikom ceneno na prodaj. Vprašati iz prijaznosti pri K. Gränitz, Gosposka ulica 7. 3055

Premog Peklenica

4750 kalorij, brez smrada, žlindre in kamenja, malo pepela. Din 38.— franko, B. Guštin, Cankarjeva 24. 3053

Oddam takoj

trisočno stanovanje. Betnavska c. 23. 3074

Hl'ro popravilo ur, ceneno in točno z 1—5letnim jamstvom pri tvrdki A. Stojec, Maribor, Jurčičeva ulica št. 8. Po stenske in stoječe ure se pride na dom. XVII

Elektroinstalacije,

montaže vil, stanovanj, tovarniških poslopij vsaka montažna popravila, popravila motorjev najcenejše izvršuje Ilč & Tichy, Maribor, Slovenska ul. 16. Velika izbira svetilk, elektroblaga, motorjev po konkurenčni ceni. XII

Gramofone nonravnila precizno le mehnična delavnica JUSTIN GUŠTINCIC, Maribor, Tattenbachova ulica 14. Istotam velika izbira najboljših gramofonov znamke »Columbia« in gramofonskih plošč. 602

Vse šolske in risalne potrebščine,

škafle za barvice, zvezke, bloke, črnila, tuše itd. najceneje v papirnici Novak, Gosposka ulica 9. XXXV.

Sostanovalca

sprejem v lepo sobo z vso oskrbo po razmeroma nizki ceni. Gosposka ulica 46. I. nadstr. desno. 2978

Pozor!

Cene hrani so padle! V gostilni Kos, Cvetlična ulica 11 dobite na izbiro dobro domačo hrano, obed: juha, meso in dve prikuhi že za Din 7.—. Na razpolago so Vam tudi vsa mrzla in topla jedila. Vsako soboto in nedeljo pečene krvave in mesnate klobase. Z izbornim vinčkom preskrbljeno. Za obilen obisk se priporoča Ivan Kos, gostilničar. 2998

Razglednice iz Maribora

180 umetniških posnetkov v lastni izdaji, papirnica Novak, Gosposka ul. 9. Tudi za preprodajalce. XXXV

Cenjene gospodinje!

Prej ko kupite otomane, madrace ali pohištvo ali daste isto v popravilo, blagovolite se potruditi k staro znani tvrdki na Vojašniški tr. 1. kjer dobite dobro in lepo otomano že od Din 550.— naprej, popravila madrac od Din 50.— naprej. Priporoča se B. Jagodič. 2999

Dve peči znamke »Lutz«

pripravni za pisarno ali lokal, ceneno na prodaj. Naslov v upravi Večernika, 1000

Največja izbira, najnižje cene za Vse svete

Vence in nagrobne šopke v vseh cenah in izdelavah. Posebno nizane cene. Urejevanje grobov

»Vrt« Džamonja I drug

Koroševa ul. 44 telefon 21 10

Zimske nogavice,

rokavice, pletenine ter vse druge modne potrebščine v modni trgovini

Anton Paš, Maribor, Slovenska ul. 4

Moderne pletenine

kakor golf jopice
obleke

puloverje
veste

otroške obleke

nogavice za moške in ženske

v vseh barvah in po meri izdeluje

pletarna L. Golob, Maribor
Orožnova ulica 6. 2746

Damsko in modno blago za damske plašče in kostume

Tweed-baržun

Angleško sukno za moške obleke in plašče